

Bryssel den 18.5.2016
COM(2016) 339 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Nederländernas nationella reformprogram 2016

med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2016

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Nederländernas nationella reformprogram 2016

med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2016

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation³,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner⁴,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten⁵, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen⁶, där det angavs att Nederländerna var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2016) 339 final.

⁴ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059, och P8_TA(2016)0060.

⁵ COM(2015) 690 final.

⁶ COM(2015) 691 final.

euroområdet⁷. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Nederländerna, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.

- (2) Landsrapporten 2016 för Nederländerna⁸ offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Nederländerna hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen⁹. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Nederländerna har makroekonomiska obalanser. Det är särskilt viktigt att ta itu med det stora och ihållande bytesbalansöverskottet, som återspeglar strukturella drag i ekonomin och de politiska ramarna för icke-finansiella företag. Med hänsyn till dess storlek har det nederländska bytesbalansöverskottet sannolikt måttliga men dock inte obetydliga negativa effekter på euroområdets ekonomiska resultat. Det är också viktigt att ta itu med hushållens mycket stora skuldsättning.
- (3) Den 28 april 2016 lade Nederländerna fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för 2016. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i förordning (EU) nr 1303/2013 får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning¹⁰ beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Nederländerna omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen en successiv förbättring av det totala saldot till 0,1 % av BNP 2019. Regeringen förutser också att det omräknade strukturella saldot¹¹ 2016 kommer att sjunka till -1,4 % av BNP och därefter förbättras. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – räknar man med att nå 2019. Baserat på det omräknade strukturella saldot kommer dock det medelfristiga budgetmålet att nå redan 2018. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten att uppgå till 65,4 % 2016 och därefter succesivt minska till 58,9 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för att Nederländerna kommer att avvika något från kraven i den förebyggande delen både under 2016 och under 2016 och 2017

⁷ COM(2015) 692 final.

⁸ SWD(2016) 87 final.

⁹ COM(2016) 95 final.

¹⁰ COM(2014) 494 final.

¹¹ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

tillsammans, om politiken förblir oförändrad. Nederländerna förväntas följa övergångsreglerna för skuldkriteriet under 2016 och, efter övergångsperiodens slut, uppnå riktvärdet för skuldminskning under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Nederländerna i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer dock att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad både 2016 och 2017.

- (6) Den senaste tidens ökande sysselsättning beror helt och hållet på att antalet visstidsanställda och antalet egenföretagare har ökat. Nederländerna har vidtagit åtgärder för att åtgärda detta, men det saknas fortfarande en övergripande strategi. Få övergångar från visstidsavtal till tillsvidareanställningar innebär att arbetsmarknaden riskerar att segmenteras. Den stora och ökande andelen visstidsanställningar ska ses mot bakgrund av att det finns stora skillnader i fråga om anställningsskydd mellan visstidsanställningar och tillsvidareanställningar. Egenföretagare utan anställda är oftare underförsäkrade, såväl när det gäller funktionsnedsättning som i fråga om arbetslöshet och pension, och detta skulle kunna äventyra det sociala trygghetssystemets hållbarhet på lång sikt. Flera åtgärder har vidtagits som minskade skillnaderna mellan tillsvidare- och visstidsanställda. Gynnsamma skatteregler och inga skyldigheter att betala vissa sociala avgifter utgör fortfarande ekonomiska incitament till egenföretagande.
- (7) En stor utmaning när det gäller att ta itu med hushållens skuldsättning är bostadsmarknaden. Stelbenthet och snedvridande incitament har byggts upp över årtionden och präglar nu bostadsfinansieringen och sparmönstren inom sektorn. Hushållens tendens att öka sina bolån i takt med stigande fastighetsvärden, speglar i stort de skatteincitament som länge erbjudits, särskilt att räntan på bolån är avdragsgill. Sedan 2012 har en rad åtgärder vidtagits för att delvis åtgärda detta, men insatserna har inte intensifierats i linje med rekommendationen. Subventioner i andra delsektorer på bostadsmarknaden hämmar utvecklingen av en välfungerande privat hyresmarknad. Sektorn för subventionerat boende är en av de största i EU men bostäder ges inte alltid på ett effektivt sätt till de mest behövande. Mer inkomstbaserade hyresskillnader har införts i sektorn för subventionerat boende. Bostadsbolag kommer att bli tvungna att separera verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse (dvs. subventionerat boende) från annan verksamhet. Eftersom vissa snedvridande incitament när det gäller anpassning av hyrorna till inkomsterna på marknaden för subventionerat boende har åtgärdats, är det lämpligt att ändra denna del av den tidigare rekommendationen till övervakning av situationen. Samtidigt är bostadsmarknaden dock alltjämt snedvriden och fortsätter att locka hushållen att ta lån. Ytterligare framsteg krävs i dessa frågor.
- (8) Förutom snedvridningen av bostadsmarknaden belastar obligatoriska icke skatteavgifter till den andra pelaren i pensionssystemet hushållens disponibla inkomster. Den andra pelaren i pensionssystemet fungerar väl i fråga om kvalitet och tillräcklighet, men har brister i fråga om rättvisa mellan generationer, öppenhet och motståndskraft mot ekonomiska chocker. Under de senaste åren har pensionssystemets långsiktiga hållbarhet förbättrats genom att pensionsåldern från och med 2021 höjs till 67 år och sedan koppas till den förväntade livslängden. I genomsnitt har pensionsavgifterna sänkts sedan den maximala skattebefriade tillväxtprocenten sänktes. En lämplig fördelning av kostnader och risker inom och mellan generationer, utöver de regler som antagits i fråga om indexreglering och finansiella reserver (ramverk för finansiell bedömning) skulle hjälpa hushållen att

placera sina ekonomiska resurser på ett mer tillväxtvänligt sätt. Regeringen har tillkännagett sina avsikter att tillsammans med arbetsmarknadens parter reformera den andra pelaren i pensionssystemet avsevärt för att skapa ett mer öppet och försäkringstekniskt rättvisare system.

- (9) Investeringarna sjönk markant under den ekonomiska krisen och har endast delvis återhämtat sig sedan dess. Svagheten hos de investeringar som omfattar hela ekonomin tycks vara cyklisk. Det berodde på en nedgång på bostadsmarknaden och de val som gjorts i fråga om konsolidering av de offentliga finanserna. Det verkar inte finnas några större hinder för investeringar men den låga investeringstakten inom byggsektorn och förnybar energi verkar vara knuten till osäkerheten på marknaden och regleringen. Trots förbättrade kreditvillkor ökar riskerna vid ny utlåning i den nuvarande finansiella situationen. De offentliga utgifterna för forskning och utveckling har minskat sedan 2014 och de privata satsningarna på inom detta område ligger kvar på en låg nivå. Nederländerna rekommenderades därför att satsa offentliga utgifter på att främja investeringar i forskning och utveckling och arbeta för att förbättra privata satsningar inom detta område. De offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling är låga i förhållande till utbildningsnivån, studieresultaten och den ekonomiska utvecklingen i Nederländerna.
- (10) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Nederländernas ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Nederländerna fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Nederländerna utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3.
- (11) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande¹² återspeglas särskilt i rekommendation 1.
- (12) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 3.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Nederländerna att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Begränsa avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet 2016 och uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,6 % av BNP 2017. Satsa offentliga utgifter på att främja investeringar inom forskning och utveckling.
2. Undanröja de sista hindren för rekrytering av tillsvidareanställd personal och underlätta övergången från visstidsanställning till tillsvidareanställning. Ta itu med den stora ökningen av egenföretagare utan anställda, bland annat genom att minska de skattesnedvridningar som främjar egenföretagande utan att för den skull äventyra

¹² I enlighet med artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

entreprenörskapet, och göra det lättare för egenföretagare att få tillgång till ett socialt trygghetssystem till överkomligt pris.

3. Vidta åtgärder för att göra den andra pelaren i pensionssystemet öppnare och mer motståndskraftig mot chocker samt att öka rättvisan mellan generationer. Vidta åtgärder för att minska de kvarvarande snedvridningarna på bostadsmarknaden och incitamenten för hushållen att ta lån, i synnerhet genom att begränsa möjligheterna till skatteavdrag för bolåneräntor.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande